

SVĚTLO

ČASOPIS PRO DUCHOVNÍ ŽIVOT

8. ČÍSLO / XXXIV. ROČNÍK

40 Kč • 1,65 €

12. a 19. DUBNA 2026

Z obsahu

Bratrství není záležitostí naivních snilků

Katecheze papeže Lva XIV.
při generální audienci
12. listopadu 2025, Řím,
náměstí Sv. Petra
- strana 2 -

Svatý Magnus Erlendsson

Libor Rösner
- strana 6 -

Zavřené dveře

Ct. Fulton J. Sheen
- strana 8 -

Osmero blahoslavenství (5)

Luis M. Martínez
- strana 10 -

Osvobozen z pout okultismu

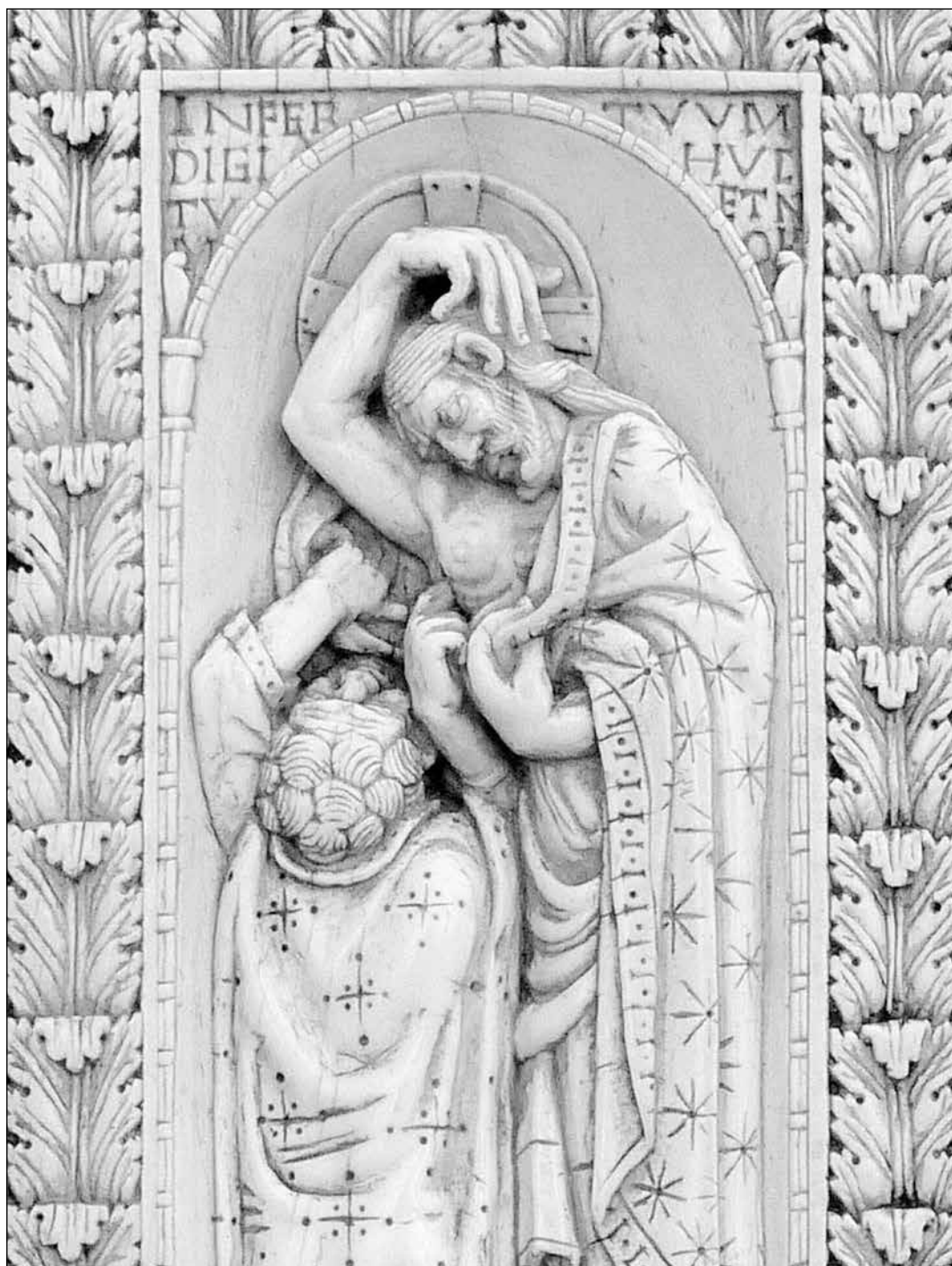
Rozhovor s autorem
stejnomené knihy
- strana 12 -

Matka národa (1)

- strana 15 -

Španělští biskupové varují před nebezpečím emotivismu ve víře

- strana 19 -

Nejstarší vyobrazení sv. Tomáše, sahajícího do Kristovy rány, diptychon z Trevíru, 10. století, detail

Svatý Magnus Erlendsson

Viking pacifista. Tak je v jednom článku pojmenován světec, o němž bude řeč v tomto čísle Světla. Onen zdánlivý protimluv je výmluvnou charakteristikou sv. Magnuse Erlendssona, jehož právě mírumilovnost stála život.

Narodil se někdy ve druhé polovině 70. let 11. století na ostrově Mainland, součástí souostroví Orkneje. Jeho otec Erlend Thorfinnsson byl jarlem (tj. náčelníkem zastupujícím krále) Orkneji, kterým vládl spolu se svým bratrem Pavlem. A co je důležité – vyznával křesťanskou víru. To mu ovšem nebránilo jako pravému Vikingovi vyrazet čas od času na loupeživé výpravy a je více než pravděpodobné, že Magnuse na ně od jisté doby bral s sebou, aby se přiučil.

Do jejich životů ovšem zasáhl jiný Magnus, norský král (toho jména třetí), zvaný Bosý. Ten Erlenda porazil, zbavil ho i bratra Pavla vlády a přesídlil je oba do Norska, kde jejich stopa končí. Poté pokračoval v dobývání dalších ostrovů a souostroví na západ od Anglie a Skotska. Ovládl i Hebridy, na nichž zanechal svého nemanželského syna Sigurda I. Magnussona, zvaného později Křížák. Potřeboval si krytí, aby náčelníkům místních klanů vzal chuť na případné snahy navrátit poměry na Orkneji do původního stavu. Proto s sebou na další tažení vzal jako rukojmí rovněž syny obou sesazených jarlů: Erlendova syna Magnuse a Pavlova syna Haakona Paulssona.

Příští světec odteď plnil roli králova komořího a očekávalo se od něj, že se bude osobně zapojovat do válečných výprav. Jenže Magnus měl v sobě křesťanskou víru zakořeněnou přece jen hlouběji než ti, kdo ji vyznávali pouze formálně, jakkoliv se ještě nedá říct, že by se stala něčím, co ovlivňovalo jeho život od rána do večera. Odmítl se proto roku 1098 zúčastnit přepadení ostrova Anglesey, poněvadž pro něj bylo nepřijatelné útočit na lokality obývané křesťany. Zatímco tedy ostatní sváděli s obyvateli Anglesey perné boje, on zůstal na palubě lodí a zpíval žalmy...

Nejen tato skutečnost zapříčinila, že ho Vikingové, pro něž bojovat znamenalo žít, přestali brát vážně a pohrdali jím. Toto podceňování se projevilo i tím, že polevili v ostražitosti, díky čemuž se Magnusovi

podářilo během plavby kolem skotského pobřeží uprchnout.

Pobýval pak na dvoře skotského krále Edgara a čas zde strávený využil k upevnění své víry. Lépe řečeno zažil zde konverzi, po níž se stal křesťanem tělem i duší. Edgar byl synem sv. Markéty Skotské, bohabojné ženy, a od své matky zdědil vřelý vztah k Bohu i církvi. Ostatně i přídomek Mírumilovný o něm svědčí.

Magnus nějakou dobu trávil také na dvoře některého z waleských biskupů a tento pobyt vnímal jako pokání za hříchy předchozích let. Magnus se oženil s jistou Ingarthou a dodrželi slib daný si před svatbou – že budou žít v manželské čistotě. Nepřestal přitom sledovat dění ve své domovině.

Roku 1103 padl Magnus III. Bosý při výpravě do Irska a vládu si rozdělili jeho tři synové – Sigurd I., Olaf a Øystein I. Magnusson. Zatímco druzí dva jmenovaní zůstávali v Norsku, Sigurd pokračoval v otcových dobovačných choutkách. Na Orkneji ponechal Haakona, k němuž si vypěstoval důvěru, a roku 1105 ho jmenoval svým zástupcem s pravomocemi jarla.

V této chvíli se o svá práva přihlásil Magnus. Apeloval na svého bratrance Haakona, aby mu podle letitých zvyklostí podstoupil část majetků a podíl na vládě, zkrátka aby vládli společně jako jejich otcové. Haakon o tom nechtěl ani slyšet, Magnus se tedy obrátil na Øysteina. Jelikož byl Sigurd v té době na pouti do Sváté země, neměl Haakon svého protektora nablízku, tudíž neměl zbylí a musel ustoupit. Orkneje tak opět měly dva jarly.

Zhruba deset let vládli ve vzájemné shodě bez výrazných rozepří. Jenže někdy kolem roku 1115 přesvědčili Haakona jeho přívrženci, aby ozelel spoluvládu a chopil se moci sám. Nemuseli ho k tomu přilížit přemlouváním. Haakon, držící se pohanské víry předků, se s rozdělením vlády nikdy úplně nesmířil, navíc bratrance záviděl jeho popularitu mezi poddanými, kterou si Magnus vysloužil svou dobrotou, ne však změkčilostí. Měl oba-

Před devíti lety zrekonstruovali vědci podle dochované lebky pravděpodobnou tvář sv. Magnuse: <https://historiamniejznania-zapomniana.wordpress.com/2017/02/13/zrekonstruowano-twarz-sw-magnusa-erlendssona-z-orkadow>.

vu, že by jí mohl Magnus v budoucnu využít k převzetí moci.

Rozhořel se tudíž spor, jenž přerostl v ozbrojené pŕtky. K rozhodujícímu střetu mělo dojít u dnešního Tingwallu na ostrově Mainland. Zejména díky Magnusovi však krev netekla, když odpřisáhl, že nechová vůči Haakonovi žádné postranní úmysly a nepomyslí na jeho odstranění. Oba bratrance uzavřeli příměří. Domluvili se zároveň, že podrobnosti doladí u Velikonocích na ostrůvku Egilsay.

Dohoda zněla, že se na setkání dostaví každý jen na dvou lodích s předem dohodnutým počtem mužů. Magnus dorazil jako první, těsně před přiřazením ke břehu je náhle z dosud klidného moře zalila obrovská vlna, což Magnus přčetl jako zlé znamení. Svému doprovodu v tom okamžiku prorokoval, že je to předpověď jeho blízké smrti. Odmítl poté jejich prosby, aby se vrátili domů. „*Kdybych si měl vybrat, raději se stanu obětí zla, než abych zlo způsobil. Kéž dobrý Bůh odpustí mému bratrance, jestli má v plánu mě napadnout.*“

Zanedlouho mohli všichni pozorovat, jak se k ostrůvku blíží nikoliv dvě, ale osm lodí plných po zuby ozbrojených Haakonových vojáků. Ti se bez problémů vypořádali se slabými oddíly Magnusovými a vypálili kostel, v němž se ukryl a z něhož stačil utéct. Hledali ho pak všude, až ho vypátrali v jednom úkrytu. Magnus se jim dobrovolně vydal. Chtěl předejít krve-

prolití, proto zbytku svých mužů přikázal, aby ho nebránili.

Předvedli ho před Haakona a náčelníky jednotlivých klanů. Magnusovou hlavní starostí v této situaci bylo, aby Haakon nezhřešil tím, že by si poskvrnil ruce jeho krví. Navrhl mu, že vyrazí na pouť do Svaté země nebo do Říma a že tam klidně zůstane. Jeho nabídka nebyla přijata, stejně jako ta, že se odebere do Skotska a zůstane nadsmrti tam, třeba i v žalářní kobce nějakého hradu ovládaného Haakonovým spojencem.

„Tak mě třeba znetvoř, jakýmkoliv způsobem zmrzač, oslep mě a uvrhni do nějakého sklepení, ale nezabíjej mě, jinak na sebe svoláš prokletí.“

Na to byl Haakon ochoten přistoupit, zalekl se Magnusova dodatku, aby na něm neulpěla kletba. Jenže náčelníci klanů proti tomu protestovali. Volali po tom, aby se s definitivní platností vyřešilo dvojvládní, a to smrtí jednoho z jarlů. Haakon kategoricky prohlásil, že umírat nehodlá. Bylo tedy rozhodnuto.

Nechtěl však na příbuzného vztáhnout ruku sám, z toho důvodu nařídil svému kourouhevníku Ofeigrovi, aby Magnusovi setnul hlavu. Ofeigr ale odmítl, považoval to za nečestné, proto Haakon přikázal totéž svému kuchaři Lifolfovi.

Ten se rovněž zdráhal, nicméně Magnus mu domlouval: „*Neboj se, děláš to proti své vůli. Více hřeší ten, kdo tě k tomu nutí.*“ Poté se za své nepřátele pomodlil, poklekl a ještě jednou se pokřížoval. Nakonec řekl Lifolfovi: „*Udeř mě do hlavy, nehodí se, aby byl vojevůdce stát jako nějaký lotr. Neboj se, modlil jsem se k Bohu za to, aby ti prokázal milosrdenství.*“

Lifolf uposlechl jeho výzvy, rozpráhl se velkou sekerou a řal Magnuse do hlavy. Potom udeřil již mrtvého Magnuse podle Haakonova přání do hlavy ještě jednou.

Neví se, ve kterém roce k tomu došlo, uvádí se pouze, že to bylo na Velikonocce 16. dubna. Přitom je zajímavé, že zmíněné datum neodpovídá datu Velikonoc v 10. letech 12. století. Nejblíže je mu 18. duben 1115 a 14. duben 1118.

Tělo mrtvého Magnuse bylo zahrabáno do země na místě, kde vykrvácelo, aniž by mu Haakon dopřál křesťanský pohřeb. Po čase ho Magnusova matka požádala o možnost synovo tělo vyzvednout a důstojně pohřbit v první katedrále na sou-

ostroví – Christchurch v Birsay. Dostala k tomu svolení.

Už na prvním místě věčného Magnusova odpočinku došlo k pozoruhodnému jevu – půda na něm se zazelenala trávou, což vyniklo v obklopení půdou okolní, kamenitou a zarostlou mechem. V Birsay pak docházelo k zázračným uzdravením, kupř. k zázračnému navrácení zraku. Toho byl přímým účastníkem orknejský biskup Vilém Starý, až dosud proti Magnusovu kultu brojící a varující věřící, že jejich slepá důvěra v pomoc popraveného hraničí s herezí. Za nějaký čas sám oslepl a prozřel při modlitbě u Magnusova hrobu. Právě on se přičinil o to, že Řím uznal roku 1135 Mag-

nusův kult. Dva roky nato začal Magnusův synovec sv. Rognvald stavět v Kirkwallu ke strýcově cti kostel a ještě téhož roku sem přenesl jeho relikvie. V Evropě dnes stojí 21 kostelů zasvěcených sv. Magnusovi.

Haakon po čase vykonal kající pouť do Jeruzaléma, aby odčinil hříchy vraždy. Dne 11. července 1898 pak Magnusův kult potvrdil Lev XIII.

Svatý Magnus Erlendsson zasáhl později výrazně do skotských dějin. V noci z 22. na 23. července 1314 se zjevil králi Robertu I. Brucemu a předpověděl mu vítězství. Dopoledne pak početná třikrát slabší skotská armáda Angličany u Bannockburnu porazila.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 4

jste ze svého prázdného způsobu života, jak jste ho zdědili po předcích, byli vykoupeni ne snad nějakými věcmi pomíjejícími, stříbrem nebo zlatem, nýbrž drahou krví Krista, bezúhonného a neposkvrněného beránka. On byl ovšem k tomu vybrán už před stvořením světa, ale pro vás se objevil teď na konci časů. Skrze něho jste uvěřili v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a oslavil, takže když věříte, můžete zároveň v Boha i doufat.

Evangelium - Lk 24,13-35

Dva z Ježíšových učedníků se ubírali toho dne (prvního po sobotě) do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale co si jim jakoby zadržovalo oči, takže ho nepoznali. Zeptal se jich: „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“ Zastavili se celí smutní.

Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo.“ Zeptal se jich: „A co se stalo?“

Odpověděli mu: „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřížovali. My však jsme

doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů, a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“ A on jim řekl: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět a tak vejít do své slávy?“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den už se nachýlil.“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmižl. Tu si mezi sebou řekli: „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“ Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba.

